

ហេតុអ្វី មានការសម្របសម្រួល ?

តែ អគុណ ចំពោះ បន្ទុកពេញ គឺ « ទេ ឬ គ្មាន » ព្រោះវាជា គោលការណ៍ នៃ យុត្តិធម៌ និង សីលធម៌។ យើងពុំអាច អគុណ ដល់ជនទុច្ចរិតបាននោះឡើយ ព្រោះជនទុច្ចរិត ត្រូវទទួល ទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន និង បន្ទោស តាមផ្លូវសីលធម៌, បើ ពុំនោះទេ វាលែងមានអ្វី ដែលជា កុសល និង អកុសល នៅក្នុង សង្គមខ្មែរតែម្តង។ ជាឱទាហរណ៍ : ចោរ ចាប់មនុស្ស ជាចំណាត់ ខ្លាំង ហើយ សម្លាប់បីនាក់ តែដោះលែង ដប់នាក់ មិនមែនជា ចោរឃាតករល្អនោះទេ គឺវានៅតែជា ចោរឃាតករ ដដែល។ គ្រប់អំពើដែលបន្ទុកពេញ បានប្រព្រឹត្ត មិនអាចមាន ស្ថាន ភាព បន្ធូរបន្ថយ (circonstance atténuante) នោះទេ។ អ្វីដែល ពួកគេធ្វើ គឺធ្វើនៅក្នុងល្បិចខូច មានការពិចារណាជានិច្ច ដើម្បី អោយប្រជាពលខ្មែរ និង សត្រូវនយោបាយ របស់វា ធ្លាក់ ក្នុងការភ្លេចភ្លាំង និង ពិការស្មារតី។

ចំពោះពួកកុម្មុយនិស្ត គឺ « មិត្តនៅថ្ងៃនេះ គឺ សត្រូវនៅថ្ងៃ ផ្អែក » ហើយ កលយុទ្ធបង្រួបបង្រួម និង កលយុទ្ធវាយប្រហារ នេះ ជារបៀបដែលកុម្មុយនិស្ត ច្រើនប្រើជាងគេបំផុត ក្នុងការ ប្រយុទ្ធរបស់វា ប្រឆាំងនឹងបច្ចាមិត្ត។